

Yerel Yönetimlerin Güçlendirilmesi

– HALİLİ · 19 Haziran 2011

Yetki kaydırmalarının, merkezden-yerel yönetimlere doğru akışının,sağlanması tartışmaları her zaman gündem deki yerini korumuştur.

Büyüyen ve köylülük çizgisini geride bırakan Türkiye de, fiziki kentleşmenin de astronomik oranlarda artması,kent yönetimi olan belediyelerin önemini daha da arttırmıştır.

Kentlerdeki fiziki büyüme, bir takım kent ihtiyaçlarının da, yerel yönetimlerin, kendi imkanları ile karşılanması, zorunluluğunu beraberinde getirmiştir.

Bu sorunlara çözüm üretmek,maharet ister. Kendi haline bıraksanız bile hiçbir şey yapmazsanızda,mekanizma olarak belediye zaten yine yürür.

Gelişmiş gecekondü sektörüne baktığınızda,yol su,elektrik gibi ihtiyaçların bizzat belediyelerce yerine getirildiği yada kaçak olarak meskende oturanlarca belediye kontrol etmediği için getirildiği görülmektedir.

Bu çabalar ,seçim sonrası gelen idarelerin hizmetlerinin iyileştirilmesi ile çelişkili durum biraz daha karmaşık hale gelmektedir.

Tabi ki bu çabalar bir takım gizli güçlerin (sayılı zenginlerin) yüzlerce dönüm yeri tarla olarak kapatıp,sonrada ya nasip arsa şekline dönüşrekek, paraya tahvil olmasıda allahtandır.

Ve görünüyor ki gecekonduların idarelerce meşrulaştırılması aslında fakir gecekondü sahibi için değil bu arazi akbabaları için yapıldığı gün gibi ortadadır.

İstanbul ,Ankara gibi büyükşehirlerin belediye başkanlıkları bir çok cumhuriyet hükümetlerinin bakanlık bütçesinden fazla bütçeye sahip olması onları cazibe merkezi haline getirmektedir. Hatta İstanbul Büyükşehir belediye başkanlığının,cumhuriyet hükümetlerinin AKADEMİSİ olarak da kullanıldığı 3 dönemdir ayan beyan ortadadır. İstanbul tezgahından gecenler ,milletvekili yada kütük memleketlerinin belediye başkanı oldukları vakia olarak sabittir. Yerel yönetimlerin güçlendirileceği hususunda esen medyatik rüzgar belediyelerin önemini daha da arttırmaktadır.

Mevcut sistemde zaten bir kentin en gözde makamı olan belediye başkanlığı makamı yerel yönetimlerin güçlendirilmesi durumunda dahada cilalanmış olacaktır.

Doğrusuda bu değil mi?

Bir yörenin ihtiyaçlarını ,sorunlarını ve bunların çözümlerini direkt yaşayan ahali bilmez mi?

Aklın yolu birdir.

Yönetimde verimlilik ve toplam kalite yi hakim kılınmazsa, büyük devlet olma iddiaları askıda kalacaktır.

Hızlı çözüm üretimi,sorunları anında çözen yönetim verimli yönetimdir.

Toplam kalite,yönetimdeki tüm insan unsurlarını ,fiziki çalışma şartları ile yönetimde verimliliği kapsar.

Bir şehrin emniyet müdürünün,valisinin merkezi idareye değil direkt halka karşı sorumlu olduğunu düşünün.

Böyle bir yerel idarede merkezi idare tarafından derece alçaltılması ,tayin tehditi merkeze alınma gibi kaygılardan yoksun olarak direkt hizmet merkezli yönetim sözkonusu olacaktır. Hizmet kalitesi ,asgari 2 yıl süre sonunda seçime,yolsuzluk halinde referandum oylaması ile görevden alınma durumunda yönetici sadece hizmete odaklı olacaktır. Verimli yönetimin kapsamına,sadece yerel yönetimlerin yaptığı fiziki uygulamalardaki verimlilik değil yöneticilerin halkla ilişkileri de girer. Yani bu tür ilişkilerdeki başarı oranı yönetimde verimlilik sağlanmasında yan destek vazifesi yapar.

Mevcut sistemde halkla iyi ilişki içinde bulunmayan yerel yönetici sorunları hemen kavrayamayacağı gibi çözüm üretmede geç kalacak ayrıca seçim zamanı geldiğinde bir takım makyaj çalışmaları na girerek, en önemli şeyi halkın iradesini sakatlayacaktır.

İrade sakatlığının bedeli ağır olacak öyle bir yöneticiye katlanma yükümlülüğü altına halk bizzat kendi iradesi ile girecektir.

Bugün için yerel yönetimler,belediye yönetimi hariç atanmış,odasına kapanmış ve en fazla kentin ileri gelenleri ile dialog halinde olan yöneticilerce yapılmaktadır.

Bu seçilmişler ve atanmışlar ikilemini karşımıza çıkarır.Atanmışlarla seçilmişler arasında her zaman hukuki farklılıklar vardır;

- Yani birisinde halka karşı sorumlu olursunuz diğesinde merkezi yönetime-
- Birisinde hizmet süreniz kendinize bağlı iken diğesinde merkezi otorite ye bağlıdır
- Birisinde hizmet amaçlı yaparsınız,diğesinde görev amaçlı yaparsınız
- Birisinde geçiminizi sağlamak kendinize bağlı iken diğesinde kesinkes devlet ölünceye kadar size bakacaktır.

Seçilenlerin hizmet yapması, atananların görev yapması hususu yasaların,yasaları yapan meclisin yapmış olduğu bir tercihtir.

Bu tercih devrim yasalarının daha da iyi oturtulması için cumhuriyetin ilk kuruluş yıllarında belediye başkanlarını önemsemeyen merkezi idarenin atanmışları yönünde olmuştur.

Ve bu tercihin vadesi dolmuştur.

Belediye başkanlarının ağırlığı merkezi idarece atananlardan daha önemlidir ve hatta hali hazırda mülki idareyi de belediye başkanları temsil etmelidir.

Yerel yönetimlerin güçlendirilmesi meclisin işlerliğini arttıracığı gibi milletvekillerimizin iş ve işçi bulma kurumu gibi yada tayin işleri ile sık boğaz sonucunu ortadan kaldıracaktır

Hergün meclisi 20.000 kişi ziyaret etmektedir yaklaşık milletvekili başına 40 kişi demektir. sadece nasılsın diye sorsan 40 kelime eder. o zaman milletvekili seçilmiş olsa bile hizmet yapamaz.

Yerel yönetimlere halkın etkin olarak katılması sorumlu insan tipinin gelişmesine de katkı sağlayacaktır. böylece çıkan yasaların uygulanırlığı daha da artacaktır.

Oysa günümüz yozlaşan toplumu,sorumlu insan tipinden çok sorunlu insan tipi yetiştirmeye müsaittir.

Yerel yönetimlerde yapılacak düzenlemelerin partizanca uygulamalar yolu ile ilkel aristokrasiye yol acmamalıdır.Bu tür uygulamalara karşı yargı yolu açık olmalı ve yargı yerlerince ivedilikle çözüme ulaştırılmalıdır.

Hatta parti diktatoryasına engel olmak için kişi merkezli partilerin dışında yerel yönetim modeli

benimsenebilir. Bunun tehlikesi zenginlerin yönetmesi şeklinde olabilir. bunun da önüne bağımsız yargı ile geçilebilir.

Vali ve belediye başkanı ayrı ayrı seçilebileceği gibi tek kişi her iki hizmetide görebilir. bu meclisin tercihi olacaktır.

Şu anki merkezi idarenin uzantısı olan müdürler , seçilmiş başkan tarafından il genel meclisi üyeleri tarafından oylama ile veya başkanın ataması ile olabilir.

Böyle bir yapıda yerel polis teşkilatı da muhtarlar nezdinde oluşabilir. Muhtar başka vazife yapmadan kendi mahallesinin emniyet sorumlusu olacaktır.Yardımcıları ve ona göre teçizatı ve aracı tam olacaktır.Bu durumda hiç bir suçlu kaçamayacağı gibi borçluların mal kaçırmaması ,icra iflas yasasının uygulanma problemleri ,ortadan kalkacaktır.

Böyle bir durumda insan hakları ihlali iddiaları ortadan kalkacağı gibi bu edebiyatla geçimlerini sağlayanların da önü kesilmiş olur.

Yerel yönetimler güçlendirilirken, meslek odaları gözardında bırakılmamalı,işlerliği arttırılmalıdır.

Her önüne gelen istediği meslek odasına kayıt olarak ,parasını koysa bile ayakkabı boyacısı dahi olmamalıdır.

Temel ilke, her zaman ülke kaynaklarının heba edilmemesidir.

Her kişi yapmak istediği meslekle alakalı yetenek ve bilgilendirme safhasını geçtikten sonra ilgili meslek odasının denetiminde ,o işi yapmalıdır. Sözgelimi bir taksi şoförü sokak sokak ezbere o şehri bilmelidir.Fakat o sokak da belediyece bilinen ve belirlenmiş sabit sokak olmak zorundadır. şimdiki gibi zıp çıktı sokaklar gündelik doğan sokaklar olmamalıdır. şoförler derneği ehliyet gibi genel bir şartın yanında şoförün bilgisini ve yeteneğini aralıklı olarak kontrol edecektir.

Görüldüğü gibi meslek adayı,meslek odası ve belediye üçgeni oluştu

Vergi işlerinde, bankalar ,bilgisayar işlemleri ile tahsilat şubeleri olacak.. Vergi memurları ,sadece bankaya yatırmayan yada vergi sucu işleyenlerin takipçisi olarak mali polis gibi sadece vergi suçlarında ihtisas sahibi olarak görev yapacaktır.

Unutmayalım kentleşen Türkiye de herkesin birbirine karşı ve yaşadığı kente karşı sorumluluğu vardır. Her birey,bu sorumluluğun bilincinde olmak zorunluluğu vardır.

Bugün,yerel yönetimlerin önemi bu noktada daha da artar. insanlar sadece merkezi yönetim tarafından atandılar diye herşeyi bilmek zorunda değiller. Bu yüzden baş sallayıp maaş aldıkları veya bugün git yarın gel dedikleri için onları suçlayamayız

Ama yarın,seçimle iş başına getirdiklerimiz, her şeyi bilmek zorunda en azından ilgili olduğu alanla ilgili her şeyi bilmek zorunda kalacak.

Ve sürekli kendini geliştirdiği için alanı ile ilgili herşeyi bilecek, başını sallayacak bu gün git yarın gel diyecek fırsatı dahi olamayacak

Kaldı ki öyle bir hakkı olmayacak. halkın iradesinin orada bulunması sebebi olduğunu bilecek.